

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előzetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 8 . . .		
Negyed évre . . . 2 . . . 50.	Negyed évre . . . 4 . . .		
Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . . 70 . . .		
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábon petít sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Népgyűlés Debreczenben.

Talán e pillanatban nem is tudjuk kellőleg mérlegelni a jelentőségét annak az arányaiban, komolyságában és lelkesedésében hatalmas népgyűlésnek, mely tegnap délután a debreczeni városháza udvarán lefolyt a magyar önálló vámterület érdekében.

Nemcsak Debreczen város minden renden, rangon és párton lévő legértelmesebb polgársága volt azon jelen, nemcsak a hajdu városok, mint Nánás, Böszörmény, Szoboszló, Hadház, Sámson, Ujváros és a többi hajdumegyei községek küldöttei képeztek ott tömör sorokat, de ott voltak a szomszédos vármegyék, Bihar, Szatmár, Szabolcs, Ugocsavármegyék képviselői, ott volt Erdély, ott a Dunántul és mig a valóban országos jelleget öltött népgyűlésnek ezrei szorongtak a városház hatalmas udvarán, a rendezőséghez százával érkeztek az érdeklődőknek, a megjelenésben gátoltaknak üdvözlő táviratai.

És az ország polgárságának ez érdeklődéséhez igazán méltó volt az a lelkes, odaadó buzgalom, mely a magyar parlament tagjai részéről e gyűlésen megnyilatkozott már azzal is, hogy olyan számban vettek részt, a mely szám az ehhez hasonló esetekben eddig példátlanul áll.

Gróf Zichy Jenővel és Kossuth Ferenczel élükön huszonnégy országos képviselő volt jelen.

Mindenki érezte, hogy Gróf Zichy Jenőnek a jelenléte különös fontossággal bír. Ő, a nemes gróf, a kormánypárt oszlopos tagja, Magyarország egyik legnagyobb földbirtokosa megjelenik egy népgyűlésen, a melyet az önálló vámterület érdekében tartanak!

Sokaknak kételkedését, sokaknak tartózkodását oszlatta el e tény, az ő megjelenése domborította ki a legszebb mérvben azt, hogy az önálló vámterület érdekében Debreczenben megtartott népgyűlés valóban pártszínezet nélküli volt, melyen lelkesen vettek részt Debreczen szabadelvű választó polgárai is élükön elnökükkel Komlóssy Dezsővel.

Ám megengedjük, hogy e szép tömörülés bizonyos elvi fenntartással történt. Mondjuk, a függetlenségi párt követeli az önálló vámterületet elvből is, az Ausztriától való minden olda-

lu függetlenítés elvéből, mig, — mondjuk, — a szabadelvű párt csak legfőbb anyagi érdekeink megóvása miatt követeli ugyanazt. Ám megengedjük, hogy ez így van, de egy bizonyos: annak a tegnapi gyűlésnek minden egyes tagját ugyanaz a meggyőződés tartotta lefogva, ugyanaz a meggyőződés töltötte el agyát, ugyanaz a meggyőződés keserítette lelkét, ugyanaz a meggyőződés korbácsolta fel vérét, tüzelte fel egész lényét, az a meggyőződés, hogy a velünk közös háztartásban élő Ausztria bennünket évtizedek óta a legszemérmelenebbül becsap, megkárosít, kizsákmányol, kiszipolyozza a nemzet testéből az éltető vér javát, hogy dus szellemi, erkölcsi és anyagi javaink mellett rongyokba burkolt koldusok vagyunk és hogy mindezeknek első és főoka gazdasági függésünk Ausztriától: a közös vámterület.

És a ki mindezeket merész hangon, kiméletlen őszinteséggel, a hazaszeretettől izzó, tudástól, a tudás meggyőződésétől ragyogó beszédben Isten szabad ege alatt a magyar nép ezreinek elsősorban kiáltotta oda — gróf Zichy Jenő volt.

Talán e pillanatban nem tudjuk kellőleg mérlegelni jelentőségét a tegnapi népgyűlésnek, de érezzük, hogy a Zichy Jenő gróf beszéde egyike azoknak, melynek hangjai messze szólnak, szerte e hazában és e hangok hivatva vannak felostorozni az alvó közvéleményt.

Utána beszélt a mi pártunk vezére, büszkesége: Kossuth Ferencz. Hatalmas, másfélórás beszéd volt. Hangját a harag, a megcsalás, a nemzeti elszegényedés keserű érzete reszkettette meg, a mint tanulmányai eredményeként pontos számadatokkal igazolta, hogy Ausztriától való gazdasági függésünk révén immár a tönk szélére jutottunk.

Gelléri Mór kir. tanácsos, az országos iparegyesület igazgatója szólott azután. Beszéde nagy volt, szép volt, meggyőző és merész volt. Hiában! Nagyon rászoktattak bennünket, hogy sima szavakat halljunk azoktól, kiket a czim terhe nyom.

Tóth János, Krasznay Ferencz, és Papp Elek beszéltek még. Papp Elek tiltakozott a pozsonyi gazdasági kongresszus ama kijelentése

ellen, hogy a magyar gazdaközönség a közös vámterületet óhajtja fentartani. Tiltakozását a népgyűlés zajos helyesléssel tette magáévá.

A szónoklatok elhangzása után Bakonyi Samu olvasta fel a népgyűlésnek határozati javaslatát. Különösen fontos annak 3-ik pontja, amely szerint a mezőgazdasági termelők, iparosok és kereskedők pártkülömbőség nélkül adnak kifejezést amaz erős meggyőződésüknek, hogy mindnyájuk érdeke a gazdasági függetlenséget követelni és felszólítják Magyarországot minden polgárát, hogy mindennemű szükségletét lehetőleg csakis hazai termékekkel fedezze.

Az est leszállott már, mikor a határozati javaslat felolvasására került a sor. Az ezer és ezer ember azonban mindvégig helyén maradt s az alkony pirban ezerek helyeslő zugása reszkettette meg a levegőt. A terhekalatt mármár roskadozó magyar nép szava volt az. Vajjon messze száll-e e hang? Vajjon meghallják-e ott, hol a magyar nép sorsát intézik?

Vajjon megértik-e ez intézők, hogy ez a hang nem az alamizsna kérők könyörgő hangja már, hanem a nép, a nemzet követelő szava? Őseink e hazát merész bátorsággal szereztek.

E merészség lobogtatta a vért ereikben akkor is, mikor az ozmánok világhuralmi törekvését határainkon megállíták, akkor is, mikor Mátyás hadai Bécsnek kapuit döngették, akkor is, mikor Kossuth Lajosnak hívó szavára fél Európával harcolának.

Ám, mi késő unokák bölcsőbbek levünk. Mintha a kiontott vér helyét ereinkben csupa tiszta ész foglalta volna el. Mi nem merünk többé, mi alkuszunk. Alkuszunk ellenségünkkel, alkuszunk magunkkal. Alkuszunk a meggyőződésünkkel, alkuszunk a hitünkkel, alkuszunk az emlékeink keservével. Alkuszunk a lelkünk tüzével és véres szája van ám annak, aki azt állítja, hogy ez alkuvásunkban nincs hazaszeretet. Aztán immár azon veszszük észre, hogy hazaszeretettől áthatott bölcs alkuvásunkkal elalkusszuk ezer éves örökünket — a hazát.

Vajjon megértik-e a kik hallják a tegnapi népgyűlés szavát, hogy a magyar nép már öntudatra ébredts nem tűr rovására további alkuvást?!

Boross Lajos.

Annyi ember rég nem volt együtt a városháza udvarán, mint tegnap. Ember ember hátán tolongott, az ablakokban is ott szorongtak az érdeklődők. Több mint hét ezer ember jött el a népgyűlésre, melynek pártönkivüli színezetét legfényesebben dokumentálta az, hogy jelen volt azon gróf Zichy Jenő orsz. képviselő és a helybeli szabadelvű párt elnöke Komlóssy Dezső. De ott láttuk még városunk kereskedőit, mezőgazdáit és iparosait rendkívül nagyszámban.

Milyen érdeklődés mutatkozott a népgyűlés iránt, bizonyítja az is, hogy eljöttek a szomszéd községek és vármegyék küldöttségei, mezőgazdák, iparosok, kereskedők.

Heves, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Bihar, Szabolcs, Szatmár, Ugocsa vármegyék küldöttségei voltak itt, de rendkívül nagyszámban jöttek ide a Hajdumegyei községek küldöttségei. B.-Ujváros 120, Nádudvar 100, Szoboszló 100, H.-Böszörmény 50, továbbá Kaba, Földes, Hadház, Nánás Ezeken kívül Karczag, N.-Léta és Nyíregyháza 50 tagu küldöttsége vett részt a népgyűlésen.

A népgyűlést és ennek jelentőségét lapunk vezető cikkében méltatjuk, e helyen magáról a gyűlésről és az azzal kapcsolatos eseményekről emlékezünk meg.

A vendég képviselők érkezése és fogadtatása.

Déli 11 óra után több mint 200 ember gyűlt egybe a vasutnál, hogy üdvözöljék a vendég képviselőket.

A város képviselője Komlóssy Arthur polgármesterhelyettes is megjelent a vendégek üdvözlésére, a függetlenségi pártelnök vezetésével várta az érkezőket. Rendes időben rohogott be a vonat és az egybegyűlt nagyközönség kalaplengetéssel és lelkes éljenzessel fogadta az érkezőket, kiket a város nevében Komlóssy Arthur, a népgyűlést rendezőbizottság nevében pedig Kovács József üdvözölt. Kossuth Ferencz mondott meleg szavakban köszönetet az érkezők nevében.

Ezután a vendégek kocsikra ültek. A város ötös fogatában foglaltak helyet Kossuth Ferencz, gróf Zichy Jenő, Komlóssy Arthur és Pallay Lajos az orsz. függ. párt titkára. Majd a többi fentartott kocsikban helyezkedtek el az érkezők és pedig Kossuth Ferencz, az orsz. függetlenségi párt elnöke, Zichy Jenő gróf, Tóth János, Rákosi Viktor, Krasznay Ferencz, Uray Imre, Luby Béla, Marjay Péter, Endrey Gyula, Koller Tivadar, Bedőházy János, Leszkay Gyula, Madarász Imre, Papp Elek, Bencs László, Hegedüs Károly, Nessay Pál, Malatinszky György, Reich Aladár, Kovács Gyula és Sebess Dénes országgyűlési képviselők, Pallay Sándor Kossuth titkárja, Gelléri Mór az orsz. iparegyesület igazgatója, Tóth Pál a Hazai bizt. társaság vezérigazgatója, Gombos Ferencz a kolozsvári függetlenségi párt képviselője és Horvay Károly a czeglédi szép Kossuth szobor jeles alkotója, továbbá Seress Gyula, Mezey László és a „Független Magyarország” kiküldött munkatársai.

Hosszu kocsisorról vonultak az „Angol Királynő”-szállodához. A főtéren ezer és ezer ember állott, kik lelkes éljenzessel üdvözölték Kossuth Ferenczet, Zichy grófot és a vendégeket.

A vendégek megérkezése után déli 1/2 1 órakor társas ebéd volt, melyen a vendégek kivül ott voltak Rásó Gyula alispán,

Komlóssy Arthur főjegyző, Kovács József, Bakonyi Samu, Benedek János képviselők, Kiss Albert, Márton Imre, Kocsár Gábor, Sz. Szabó László, Pongrácz Gyula, Kertész János, Öry Mihály, L. Nagy Bálint, Haranghy Sándor, Freund Jenő dr., Gyarmathy István, Varga Lajos dr.

Felkészítőütközben nem volt hiány és a jóhangulatot fűszerezte Rác Károly remek hegedű játéka.

Fogadtatás utközben.

Mielőtt a képviselők Debreczenbe érkeztek, utközben is több állomáson meleg fogadtatásban volt részük.

A püspökladányi állomástól kezdve tüntető ünneplésben volt része Kossuth Ferencznek, Zichy Jenő grófnak és a képviselőknek. Ez a tüntető ünneplés a ladányi állomáson vette kezdetét. Kivonult a gyorsvonat elé a község független polgársága Kiss Ferencz lelkész és Balogh Sándor bíró vezetésével negyven nemzeti lobogó alatt. Kossuthot és Zichyt Kiss Ferencz lelkész üdvözölte.

Aztán Balogh Sándor bíró mondott üdvözlőt, melyre ugy Kossuth, mint Zichy lendülettel szavakban válaszoltak.

Ugyancsak meleg fogadtatásban volt része az illusztris társaságnak Kabán is. Itt is kivonult az egész község színe-java, zászlók alatt. A Perronon tüzoltók állottak sorfalat. Dulházy Kálmán ref. tanító üdvözölte Kossuthékat. Itt egyedül Kossuth mondott köszönetet a lelkes fogadtatásért. Kabáról aztán prűszkölve futott be a gyorsvonat, a debreczeni állomásra.

A népgyűlés.

Délután két órakor a városháza udvarán és emeleti folyosóin alig lehetett térni. Telve volt mindenütt és mikor kevéssel három óra előtt a képviselők megérkeztek, valóságos harez fejlődött ki egy-egy talpalatnyi helyért. A nagy tribünön a képviselők és a helybeli rendezőség foglaltak helyet. Köztük volt Komlóssy Dezső a szabadelvű párt elnöke is.

Kovács József pártelnök, a rendezőbizottság elnöke nyitotta meg az ülést három óra után. A bizottság nevében üdvözölte a megjelent vendégeket és hallgatókat. Debreczen közönségének szava — úgy mond — mindig birt valami súlyjal, melyet a vidék egyetértése magasra emelt. Ez a súly annál is inkább megvan a mai népgyűlésnek, mert az ország sorsát intéző férfiak közül számosan megjelentek Debreczenben. Ajánlása fojltán így alakult meg a népgyűlés elnöksége: Elnökök Zichy Jenő és Kossuth Ferencz. Jegyző dr. Kocsár Gábor, dr. Varga Lajos és Udvarhelyi Géza, dr. Freund Jenő.

Ezután az emelvényre lépett Zichy Jenő gróf és általános figyelem közepette a következő zugó tapsviharral jutalmazott beszédet tartotta:

Gróf Zichy Jenő beszéde.

Igen tisztelt népgyűlés! (halljuk! halljuk!) Örömmel fogadtam el, a 3 gazdasági tényező nevében pártkülönbség nélkül egybegyűlt gyűlésre való meghívást örömmel fogadom és köszönetem fejezem ki, hogy alkalom nyílt ezen kérdésben nézetemet kifejeznem, melyet én közel 30 év óta tanulmányozok (helyeslés) és felismertem, hogy annak az egyedüli megoldása csak az, hogy önálló vámterületünk legyen. (Zajos éljenzés.) 30 év óta dolgozom az üvegipar fejlesztése körül és meg kell vallani, hogy azt tapasztaltam, hogy Magyarország közgazdaságának fejlődése meg van akadályozva, mi

csak kolóniája, gyarmatállama vagyunk Ausztriának. Hosszu kutatásaimban arról győződtem meg, hogy a magyar ipart önálló vámterület nélkül megteremtteni lehetetlenség (igaz, ugy van) azt is merem állítani, hogy ipar nélkül kereskedelem nem létezik, e kettő nélkül pedig a gazdaságban pangás van.

E három mint ikertestvér egyik a másikat kiegészíti, ezért ne is álljon egyik a másik ellen, hanem kelljenek egymással nemcsak versenyre, melyik tud jobban használni hazájának. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.) Ha nincs nekünk iparunk, nincs kereskedelmünk, elszegényedik a nemzet. Behozatalunk óriási nagy, e mellett kivitelünk oly hiányos, hogy ennek az országnak teljes elszegényedését kell maga után vonni. (Ugy van, ugy van.) Én azt hiszem és hosszu tapasztalatból mondom, Ausztriával szemben minden méltányosság mellett, de ma a ki egyezés előestéjén ki kell mondanom, hogy mi itt Magyarországon urak akarunk maradni. (Ugy van és zajos éljenzés.) Ez a haza a mienk és hogy ha arról van szó, hogy a vámsorompókat fel fogjuk állítani, ki fogja ezt jobban megérezni, azok nem mi leszünk. És ha azt mondják nekünk, hogy nem vesszük meg a buzánkat, azt hiszi valaki közölünk uraim, hogy a mi nyersterményeinket a mi szép szemünkért veszi meg Ausztria, vagy azért mert olcsóbb, én azt hiszem, hogy a mint ez a viszony megváltozhat, ők szenvednének kárt. Nagyon egyszerű a kérdés, ez a nemzet ez által egy olyan pontra jutott, a mely fontos forduló pontot fog képezni politikájában és gondolkodásában. Ma tesszük le az alapkövet annál a jövőnek, a melyben ez az ország fejlődhetik, ennek az országnak erősnek és gazdagnak keil lenni és hogy gazdag lehessen, geográfiai fekvésének megfelelőleg a fejlődés természetszerű útjára kell jutnia. Tavasszal az országgyűlésen erről a kérdésről egy hosszu beszédet mondtam és ott előhoztam egy példát, hogy egy osztrák hivatalnok előadást tartott Bécsben és azt mondotta, hogy csinálhatunk mi kereskedelmi szerződést Kinával, de mire volna ez jó, itt van Magyarország ezt nem veszi el tőlünk semmi sem, ezt fogjuk szipolyozni, ennek zsirján fogunk élni. En erre egy kínai példabeszédre és azt mondtam a kínai példabeszédre, hogy mi otthon urak akarunk maradni és nem hagyjuk magunkat kínaiak módjára kizsákmányolni. Hát akarnak maguk kínaiak lenni, akarnak maguk még továbbra is kolóniák maradni és gyermek állama lenni Ausztriának, ki zsi-runkon él. (Nem akarunk.) Én azt hiszem, még egy másik példát is lelek ennek a megvilágítására, de meg vagyok győződve, hogy aggyáink csak úgy fognak elmúlni, ha kimondjuk az önálló vámterületet és azt hiszem, hogy nem fog a buzánk, lisztünk és egyéb nyersterményeink árából veszíteni, mert jól lehet mostan közös vámterületben élnünk Ausztriával s ebben a szerencsétlen állapotban 33 év óta vagyunk. S kérdem, volt-e rosszabb ára a gabonának mint most, talán attól félünk, hogy ha önálló vámterület lesz, el fogunk szegényedni? Ellenkezőleg, Magyarország akkor fog jólétnékedni, mikor saját nyersterményeit a saját gyáraiban dolgozza fel, a mikor nem adjuk el a gyapjút Ausztriának olcsó áron, és nem vesszük meg feldolgozva drága pénzben tőle. Így van ez a selyemmel is és a többi nyersterményeinkkel. Sokan attól félnek, hogy nem lesz majd idehaza piac. Felesleges a félség, mert ha meg lesz az önálló vámterület, lesz piac is, melyen elhessen adni a nyersterményeket, (Igaz, ugy van.) Ipar nélkül nincs kereskedelem, a kettő nélkül pedig nincs gazdálkodás és

higgyék meg uraim, hogy ha iparunk és kereskedelmünk fellendül, a kivándorlás, a mely most óriási mértéket öltött, kevesbedni fog. Itt az ideje, most mikor a kiegyezés készülében van, hogy a nemzet kimondja véleményét, latba vessen akaratát és azt mondja, hogy idáig és nem tovább (hosszan tartó lelkes éljenzés.) A mi ultimátumunk az önálló vámterület (ugy van) és minden erőnkkel arra fogunk törekedni, hogy ez minél hamarabb megvalósuljon. Most magamat szíves jóindulatokba és barátságukba ajánlom, Isten éltesse az urakat! (Hosszan tartó zajos éljenzés és taps.)

Perezékig tartó éljenzéssel üdvözölték a következő szónokot, Kossuth Ferenczet, ki a következő beszédet intézte a jelenlévőkhöz:

Kossuth Ferencz beszéde.

Hallottak böles és hazafias szöveget a magyar főurak legnemeseibekének; örömmel üdvözölöm őt a küzdelem terén hazafi érdekekben és földi javakban dus gazdag gróf Zichy Jenőt. Sokat köszön neki a magyar ipar és tudomány s mindjárt beszédem elején tisztelettel hajtom meg előtte zaslómat.

Azért jöttünk ide, hogy a magyarság egyik fővárosában, mely az értelmiség legmagasabb fokán áll, rá irányítsuk a debreczeni polgároknak és a szomszéd városokból. községekből és megyékből ide összegyűjtött hazafiaknak figyelmét arra, hogy az országot most egy nagy veszély fenyegeti.

Akudozások folynak a magyar és az osztrák kormányok közt a vám és a kereskedelmi kérdések tárgyában.

Mindenki tudja, hogy a mai században a világ összes államai közt egy soha meg nem szűnő küzdelem folyik, mely békés fegyverekkel vivatik bár, de eredményeiben végzetesebb mint a legirtóbb háboru. E küzdelem, a megelhetes verseny; a jólétért küzd minden nemzet és annak a nemzetnek vége van, a mely a verseny árjában elmerül. Az ilyen szerencsétlen nemzet felett elhalad a verseny áradatja és majdnem egész nemzedékek, vagyonával, szegénységével birja csak megváltani a távol jövőben a mostani nemzedék által elkövetett hibákat.

Fájdalom! Eppen a verseny terére van kidobva a mi nemzetünk, összekötözött kézzel-lábbal. Sőt ennél is rosszabb helyzetben, mert egy vadul rángatózó ellettársához van kötözve az önmagával meghasonlott Ausztriához. Ennek a helyzetnek eddigi eredménye az volt, a mit el sem lehetett volna kerülni az adott helyzetben. Az egész nemzet minden osztálya elszegényedett.

De most hála a magyarok Istenének ismét oly helyzetbe hozta a gondviselés a magyar hazát, hogy segíthetne baján ha erélyesen talpra állana. Kezébe ragadhatná sorának intézését. Birtokába ejthetné a nemzet gyarapodás főfeltételeit.

Teljes joga lenne hozzá, alkalma is lenne rá, meg is felelné elhatározása a fennálló törvények betűinek és szellemének és mégis bágyadtan alkuszik az ország; mintha félne a szabadságtól, mint az a rab, a ki a szolgasághoz már hozzá szokott. És mintha félne a világosságtól, úgy viselkedik, mint az a szerencsétlen, a kit sötét falak közé szorított az önzés zsarnoksága, az az önzés, melylyel a szomszédos Ausztria hazánk tülhajtott nagylelkűségeit mindig viszonoztta.

Alkuszik az ország? pedig valahányszor alkudott, mindig megcsalták, mindig megkárosították. Így volt ez mikor a fogyasztási adókra vonatkozólag alkudott, a melynek átutalási rendszerével 30 év alatt 108000000 koronával károsította meg Ausztria hazánkat. Így volt a quótával, melynek

megállapításától mindjárt az első 20 év alatt 88000000 koronával fizetett többet az ország, mint a mennyi tényleg megillette volna. Még a jelenlegi quótával is 0.77%-kal fizetett többet, mint a mennyit számadatok szerint fizetnie kellene, a mi évi 1 és 1/2 millió károsulást jelent. Minden részlet kérdésben is meglelt károsítva, így pl. az ugynevezett határvidéki praecipium megállapításánál, melyet 2%-ra becsülték, midőn tényleg csak 68% volt és a mely becsapás következtében csupán 1886-tól 1899 ig 14 és 1/2 000000 val károsult az ország.

A magán életben kerüljük azt, akivel valahányszor szerződünk, — mind annyiszor visszaelt jöhiszeműségünkkel. Lehetetlen tehát meg nem döbbsenni azon, hogy a folytonos tapasztalatok daczára, mégis alkudozik ez az ország egy olyan állammal, mely nem is titkolja, hogy ha birja, meg fogja nyuzni, ki fogja zsákmányolni az országot.

Annál meglepőbb az az alkudozás, mennél kétségtelenebb igazság az, hogy elmentben is van a fennálló törvényvel. Az 1894-ik évi 30-ik magyar törvényzikkal törvényerőre emeltett a Bánffy-Bádoni szerződés, mely törvény csak akkor válik érvénytelenné, ha Ausztria meg szegi a viszonylagosságot. E szerződés a két állam kormánya szabad akaratával kötöttet meg és mind a két állam országgyűlése elé volt terjesztendő: a mi Magyarországnak meg is történt, de Ausztriában nem.

Első sorban tehát ennek kell megtörténni Ausztriában és csak ha a bécsi birodalmi gyűlés vissza fogná vetni a szerződést, és ezzel megszűnnek a viszonylagosság, a minek folytán a magyar törvény érvénytelensége elő állana, csak akkor lenne szabad új alkudozásba bocsátkozni. Az előtt alkudozni, mielőtt ez megtörtént, nem lenne szabad, mert e szerződés fennálló magyar törvénybe van iktatva és semmi magyar törvény megváltoztatása felett Ausztriával alkudozni nem szabad.

Az önálló általános vámtarifa felett szabad és kell is alkudozni, de nem úgy, hogy fentartassék a mostani egyenetlenség a magyar és osztrák érdekek védelme közt az által, hogy a mostanira építtessék rá egyenlő kézzel és egyenlő mértékkel a magyar és osztrák érdekvédelem. Ha így járnak el, az egyenetlenség ugyanaz marad mint az előtt. Nagy engedményként fitogtatják előttünk azt, hogy megadnak agrár vámvédelmet, ha beleegyezzünk az iparvámok fellemelésébe, ez azonban nem más, mint szemfényvesztés, mert a mostani iparvámok elégségesnek bizonyultak arra, hogy az osztrák ipar számára manopolizálják a vám belföld piacát, nincs tehát szükség vámemelésre: az ilyen vámemelésnek más eredménye nem lehet, mint az, hogy az iparcikkok a vámemelésével megdrágulnak, úgy hogy a vámemelés összegét a fogyasztó fizeti meg. Ellenben az eddigi agrár vámok nem biztosították saját piacunkat sem az idegen verseny ellen, agrár érdekeink tehát vámvédelemre szorulnak, míg az osztrák iparérdekek vámvédelme elégséges. Mégis az lesz az alká vége, hogy az iparvámok felemelésével egy új és nagymérvű közvetett adó fog ránehezedni az ország ki merült fogyasztóira.

Az ország helyzete bizonyítja, hogy vám és kereskedelmi politikánk eddig elhibázott volt. Az ország egész ingatlan vagyonának értékét megközelíti már az adósságok összege; és míg Franciaországban pl. csupán a külföldön 30000000000 korona vagyona van elhelyezve, a mi hazánk adóssága oly nagy, mint egész vagyona.

Tényleg az állami adósság, melyet mind 1867 óta csináltak 4 és 1/2 ezer millió korona a jelzálog kölcsön adósság 2

és 1/2 millió korona, a váltótartozások ismert összege 3 és 1/2 millió korona, összesen 10 és 1/2 millió korona. Holott az összes földbirtok értéke 10 millió korona, és ha minden építmény és más ingatlan hozzászámítunk, alig rug 12 millió koronára. Ezen óriási adósságok azt mutatják, hogy csupán az államadósságból esik minden fejre, még a ma született csecsemőre is 241 korona államadósság. Ha ma születik egy gyermek, ez 241 korona államadósság részesedéssel születik. És ha az adósságok ismert állományát tekintjük, a ma született gyermek vállait 557 korona adósság nyomja. Ilyen helyzetben nem lehet és nem szabad a gyarapodás eszközeit könnyelműen eldobni és átengedni a nálunknál erősebb és gazdagabb Ausztriának.

Ezt annál kevésbé tehetjük, mert az államnak szükségletei óriások, és évről-évre autamatic szaporodnak. A jelen évre is 1089 millió korona volt előirányozva 29 millió koronával több, mint 190 be, pedig az általános helyzet rosszabb ma, mint egy év előtt. 1868-ban még csak 292 milliót költött az állam, mostani költség harmadrésznél kevesebbet. Ha az állami költségek ily mérvben szaporodnak, növelni kell a nemzet adozó képességeit is; a nélkül a nemzet tőkét emészti fel és teljesen tönkre megy.

Az említett mutatják, hogy mily súlyos a helyzet. E súlyos helyzetre hívjuk fel honfitarsaik figyelmét.

Nem mint pártemberek jöttünk ide, az önálló vám és kereskedelem ügyei nem képeznek pártkérdést, hanem megelhetési kérdést.

Igaz, hogy mi, a függetlenségi párt elzi kérdést csinálunk az önálló vámterületből, mert mi a nemzet függetlenségét akarjuk minden téren és készek volnánk a függetlenséget meg szenvedések és nélkülözések árán is megvásárolni: nekünk nem kellene a legnagyobb jólét sem, ha szolgálással jár.

De már pártok, mint p. o. a többség teljes joggal nevezhetik ezt egyszerű megelhetési kérdésnek. A 67-es törvények is teljesen biztosítják az ország számára az önálló vámterület felállításai jogai, sőt nem is engedik meg, hogy e jogot állandóan feladhassa egy — hitébe megfoglyatkozott nemzedék a vámközöniséget a törvény időhöz köti és azt rendeli, hogy ennek feloldhatása rövid időszakoként a nemzet akaratából tétések függővé.

E téren tehát teljes szívvel kezét foghatunk más pártok kötelekéhez tartozó hivatással az önálló vámterületnek és teljes erővel együtt dolgozhatunk édes hazánk felvirágoztatásán.

Kétségbe vonhatatlan tény az uraim, hogy a közös vámterület tönkretette minden osztályát nemzetünknek.

Tönkretette a kisiparost az osztrák nagy ipar szabad versenyé, és nem nyújtott alkalmat arra, hogy a kis iparos a gyárakban elhelyezkedhessék.

Tönkre tette a nagy ipart, mert ez nem bir versenyezni mint gyakorlatlan és tőke szegény kezdő a gyakorlott tőke gazdag, szakértelmi vezetéssel és munkásokkal fogyasztó klientélával megáldott osztrák régi iparral.

Tönkre tette a munkás osztályt, mert megfosztotta az egész éven át biztos keresetet nyújtó gyári munkától és elszegényítvén a mezőgazdát, ezt képtelenné teszi arra, hogy jobb munkabéretet fizethessen.

Tönkre tette a kereskedőt, mert a világ kereskedelemmel minden közlekedés szálai osztrák kézbe jutottak.

Tönkretette a földbirtokost, mert az osztráknak érdekében lévén olcsón vehetni

meg a magyar nyers terményeket, természetesen mindent elkövetett, hogy a téves vámpolitika folytán kiszoruljon a magyar termény a világról mindenütt, és rá szoruljon Ausztriára és ennek önkényére.

Oly politikát, mely az ország minden polgárát tönkre teszi, még tovább folytatni nem lehet.

Állítsák tehát fel az önálló vámterület, hogy az ország a külállamokkal olyan kereskedelmi politikát folytathasson, amilyen előnyére van.

Pl. adhasson iparvámleszállítást bizonyos iparcikkekre cserébe azért, hogy a magyar nyers termények agrár vám leszállításban részesüljenek. Így akárhány piacot nyithatnánk termelésünk számára és nem lennének kiszolgáltatva Ausztria monopóliumának.

Győződjék meg mindenki arról, hogy az önálló vámterület felállítása nem egy értelmű a vámháborúval, sőt akkor se szerződhetünk, csak mind a két állam hasznára, mintahogy Ausztria vámháboru nélkül szerződik más államokkal, csak is minket gyűlöli Ausztria, mert Ausztria és mi egymásba minden lépten bele botlunk öszecsatoltságunk folytán.

Az uralkodó azonossága folytán speciális szerződést is köthetnénk Ausztriával anélkül, hogy az idegen államok abból a legnagyobb kedvezményt élvező államklauzúla útján igényeket kovácsolhatnának. Pl. meglebbe állapítható, hogy annyi összértékű magyar cikk mehessen be Ausztriába a mennyi összértékű osztrák cikk hozatnék be vámmentesen hozzánk.

Csakis bizonyos korlátolt számú iparcikket kellene védvámokkal védeni úgy hogy az illető ipar meghonosulhasson. Egy ilyen kötés, mely az egyenlő bánásmód elvére lenne alapítva, kizárná minden lehetőségét annak, hogy az átmeneti korszak nagyobb rázkódtatással járjon. Az egész országban csakis egy osztály van, amely azt hiszi, hogy érdekeivel ellenkezik az, hogy hazánk közgazdasági terén független legyen. Ez az osztály a nagy és középbirtokosok osztálya, a mely a mezőgazdák élén jár és azok nevében beszél, bár tudtomra, a mezőgazdától ilyen megbízást nem kapott.

A nagy és középbirtokosok száma, beleértve minden 100 holdon felüli birtokot, mindössze 23 ezer kerszámban, az összes birtokok száma pedig 2 millió 300 ezer, tehát a birtokosok 1%-a beszél minden megbízás nélkül a birtokosok 99%-a nevében. Ezt azért emelem ki, mert itt Debreczenben hála istennek a hazafias gazdaközönség is csatlakozik ahoz a mozgalomhoz, mely azt tüzi ki célul, hogy hazánk saját belátása szerint intézhesse közg. ügyeit.

Eltekintve attól, a mi pártunk álláspontja, hogy a haza függését kívánni anyagi érdekből nem lenne szabad és csupán érdek terére szoritkozva, kérdem azoktól a függni és alárendelve lenni kívánó uraktól, tehát a pozsonyi nagygyűlés többségétől, hogy tudják e azt, hogy az osztrák iparvám politika elérte azt a célt, hogy kizárassék a magyar termelés a világ minden piacáról és egyedül Ausztria legyen terményeink vevője. Kérdem, hogy ez érdekében van-e a magyar mezőgazdák? Kik tökével nem rendelkeznek és így kénytelenek terméseiket olyan áron adni el, ahogy

azt Ausztriában megveszik. Kérdem, hogy nem lenne-e jobban érdekében a gazdának, hogy iparvám engedményekkel megnyitassék a magyar termények számára más nyers termények fogyasztó államok piacza? Nem lenne jobb, ha függetlenül állapíthatná meg az ország kereskedelmi politikáját és nem kellene a legvitálisabb érdekek felett alkudozni és a meggyezés nehézségei közt vergődve évekig tartó provisoriummal szinylődni? Nem lenne-e jobb az életképes igazságok meghonosításával teremtett jólét eredményét élvezni úgy, hogy a honi fogyasztás növekedjék? Nem volna-e jobb a töke szegénységtől menekülni, a mitől az ipar meghonosulása folytán menekülne az ország? Nem volna-e jobb a mezőgazdasági ipart fejleszteni, mint kivinni a nyers terményeket azért, hogy feldolgozva ismét behozzuk, drágán megvegyük?!

Debreczen népe ezek közé nem sorakozhatik, nem az alföldi gazdák 100000-i ily felfogással nem birhatnak. A munkás ember szívesen vet ma, hogy holnap arasson. Szívesen dolgozik és izzad, hogy családja jólétben lehessen. Az egész nemzet jóléte függ az önálló vámterület felállításától. Kérem tehát azt a 23 ezer nagy és középbirtokost, hogy győződjék meg arról, hogy aki az ő nevében a 2.300000 kis és törpe holdak nevében függést hirdet, az tévuton jár.

Adjon az isten akaratot és erőt a nemzetnek, megvédeni érdekeit!

A mély hatást keltett gyönyörű beszéd elhangzása után az iparügyek lelkes, fáradhatatlan harczosa **Gelléri Mór** az országos iparegyesület igazgatója lépett a pódiumra.

Szaktudással teli beszédet mondott Gelléri. Általános szempontokat fejteget előbb aztán így folytatja:

Feltűnő jelenség, a magyar nemzet minden rétegét áthatotta ma már az önálló vámterület megalkotásának eszméje. A reagegeteg baj ismerete szülte ezt a felébredt öntudatot. Nagy a kivándorlás, ma már — sajnos — a kisiparosok közül is. Tavaly 20000 drb. magyar földet adtak el árverésen. A debreczeni Nagyerdőben nincsen annyi fa, ahány munkás szeretne, ee nem tud dolgozni. Csak fabutorból 25 millió a behozatal. Hazánkban nincs gyár, mely sarlót vagy kaszát gyártana. De ha volna, rárohanának az osztrákok s a fiatal magyar összeroskadna. Fáj a szívünk, hogy kiviszik a debreczeni sertést Prágába s a sonkáját, mint prágait hozzák vissza ugyanide. A hkg.-ja 38 krajczárért megy ki, s a behozott bélszinnek kilója 3 forint. Lidércnyomás a közös vámterület, melytől meg kell szabadulni. Az osztrák gyárak magyarországi fióktelepeiket mentesíteni akarják az adótól. Se vám, se adó: akkor lefeküdhünk nyomban iparunkkal együtt. Önálló vámterület mellett visszatérnek a kivándorlók. Részesüljenek önkömből az önálló gazdasági élet áldásaiban! A beszédet holnap közöljük.

Harsogó éljenzéssel jutalmazták a beszédet, mely után Tóth János képviselő, az orsz. függetlenségi párt alelnöke szólt:

Tóth János beszéde.

Tisztelt népgyűlés! Halljuk, haljuk, Az előttem elhangzott értékes beszédük után valóban nehéz, szelplepre vállalkoztam, hogy szót emeljek. Mentsen ki önkömből az

ügynek országos fontosága. Uraim! nem zetünk élete a legfontosabb határkörhöz jutott, méltán képezi az egész nemzetnek, politikai életének, politikai vitáinak egyik sarkkővét (ugy van!) Az ország közgazdasági ügye, méltán várja, méltán lesi visszafojtott lélekzettel az egész ország ennek mikénti eldöntését, mert ettől függ a nemzet élete vagy gyengesége, ettől függ a jövőben virágzó jóléte vagy további pusztulása, dics-telen tengődése kell tehát, hogy ebben a legfontosabb nemzeti ügyben megnyilatkozzék a nemzetnek közvéleménye, kell hogy győzzön a nemzet akarata. (Igaz ugy van) és kell hogy ebben a legfontosabb nemzeti ügyben leomoljék a pártok és egyesek között felemelkedő mindenféle politikai válaszfal (ugy van ugy van) kell hogy minden igaz becsületes hazafi önmagában lolkiosmeretesen elbirálja azt, hogy vajjon az ország mai közgazdasági politikája a nemzet-re és az ország jó-e helyes-e a nemzetre üdvös-e vagy sem és ha ezt igaz becsü-lettel magyar érzéssel elbarálja a magyar polgár első sorban is az a kérdést kell önmagában felvetnie, hogy van-e magyarországi magyar nemzeti közgazdasági politika. Nincs uraim! nem volt a multban, nincs a jelenben és nem lehet a jövőben addig mig Ausztriával vámközösségben élünk. Ha egy pillantást vetünk a multra, mert nekünk az erőt a mult adja, látjuk hogy Ausztriát-Magyarországgal szemben összes államjogi, politikai és közgazdasági törekvéseiben nemcsak évtizedek, hanem évszázadok óta két főczél vezette: az absolutizmus és a depopráció, az elszegényítés. Az elsőről nem beszélék, csak az utóbbiról állandó törekvése volt mindig, [évtizedek és évszázadok óta Magyarországot közgazdaságát függésben tartani felhasználni és a magyar közgazdaságot csakis olyan arányban engedték fejlődni, a mint azt a gyarmati politika észszerűsége engedte.

Uraim! évszázadok óta Ausztriával szerződéssel nem tudta Magyarország közgazdasági érdekeit biztosítani egész 1867-ig Ezen hosszú idők alatt Ausztria közgazdasági politikájának fő elve az volt, hogy Ausztria hatalmas ipar állam, hatalommá fejlődjék és vele szemben Magyarország tartomány és kolónia legyen. Látjuk, hogy a magyar nemzet évszázadok óta mint küzd, a közgazdasági önállóság életet adó szabadságáért, látjuk, hogy törekvésének nem volt soha fontosabb tárgya és ténye, mint a felett való aggodalmas törekvése, mi módon lehetne a magyar nemzetet ebből a gyarmati állapotból és szolgaságból kiszabadítani, de azt is látjuk, hogy daczára jogi függetlenségünknek, daczára az országgyűlés erélyes felszólalásainak, a magyar nemzet akarata mindenkor nyomtalanul elveszett. Uraim! 1867-ben a közgazdasági politikát megteremtette ennek a magyar nemzetnek a jóhiszeműsége, azt hitte a magyar nemzet, hogy ha Ausztriával vámszövetséget köt, évszázados gyarmati helyzetéből szabadul meg, évszázadok mulasztásait pótolja helyre. Egy darab ideig a szabad kereskedelem és a magyar közgazdaság virágzott is, mert a külföldi államok kaput nyitottak nyerstermé-nyeink előtt. Az idegen piacon jól elkeltek a bevitt nyerstermények, de nyugoti szomszédaink csakhamar elzárták a kapukat azért mert 78-ban és 87-ben áttért Ausztria és

Életnagyságu mellképet ingyen

készítetünk szép kivitelben mindenkinek saját kis fényképe után ha nálunk 10 frt összegig (ha nem is egyszerre) vásárol, csupán a passepartou keretért járó 1 frt 50 krt térítettjük meg.

Szíves pártolást kérünk tisztelettel **ADLER és MEZEY** üveg, porcellán, lámpa és diszttúra kereskedők. 4-4

át kellett térni Magyarországnak is a védvamos politikára és ekkor Magyarország újra visszaszülyedt gyarmati helyzetébe s itt van ma is. Hogy ennek a nemzet életére mily kihatása van felsorolok egy pár tény, melyeket az előttem szólók nem világítottak meg teljesen. Ki van a magyar nemzet kezéből csavarva az ipar fejlődésének leghatalmasabb eszköze: az ipari vámvédelem, pedig ezzel teremtették meg hatalmukat, nagyságukat, gazdagodásukat, népek jólétét a nyugati államok. Erre felhozok például egy példát. Ott van Románia helyzete. Ez előtt még tíz évvel gyarmati állam volt és most nagyobb ipara van, mint Magyarországnak és ez az öt és 1/2 millió lakosu állam nagyobb kereskedelmi forgalmat fejt ki, mint a 19, milliónyi Magyarország. Ki van csavarva Magyarország kezéből a vasuti szállítási joga.

Magyarország óriási pénzaldozatok árán, megalapította, kiépítette az államvasuthálózatot 100- és 100 milliót vettünk el azért a nemzet kulturájától, hogy kezében legyen Magyarországának egy hatalmas intézmény, melylyel iparát fejleszse, kereskedelmi forgalmát nagyobbítsa, közgazdaságát hatalmasra tegye. És mit látunk uraim! nem vagyunk orok a magunk házában, mert a vámközösség megadja Ausztriának azt a jogot, hogy az osztrák iparcikknek ugyanazon szállítási kedvezménye van, mint a magyar ipartermékeknek. Nem hallatlan igazságtalanság ez? Vámmal nem tudjuk védeni iparunkat a vasut tarifa politikával és a vasuti kedvezményekkel sem tudjuk ezt pótolni! A vámközösség miatt nincs jogunk hozza és milyen káros ez, ép olyan lealázó a magyar emberre, mert csecsemő korában megölt ez az ipar fejlesztést és megalázza a magyar nemzetet, mert a nemzet vagyonának hatalmas része felett nem rendelkezhet. El vagyunk zárva a vám bevételeitől és az állam a vám bevételeivel vagyonát nem szaporíthatja. Nézzük meg a külföldi államokban, az állam bevételeinek legnagyobb részét a vámok képezik, Angliában 7 forint évenként és fejenként ez a vámbevétel, Amerikában évenként és fejenként 12 frt. Magyarországon 26 kr. Hogy ha mi vámot vehetnénk ki, mennyivel szaporíthatnánk az állam bevételeit. Csak úgy futólag említem meg, hogy ha megnézzük Magyarország kereskedelmi forgalmát Ausztria és Magyarország között az utóbbi 10 év alatt, látjuk, hogy Magyarországból több ment ki 3 1/2 milliárdal, mint a mennyi bejött. Magyarország kereskedelmi passivitása 3 1/2 milliárd korona. Ha megnézzük pénzforgalmi viszonyunkat, évenként Magyarországból csak 60 millió koronával megy ki több, mint a mennyi bejön.

Most már vessék hozzá uraim! hogy a közös ügyek révén Magyarországból évenként 100-100 millió megy ki, akkor azt kérdem Magyarország polgárságától, hogy vajjon Magyarország közgazdasága olyan hatalmas, olyan gazdag és olyan intenzív-e, hogy még óriási erőfeszítés mellett is megbírhassa ezt, hogy a nemzet jövedelme képes e fedezni, képes-e ezt az elszegényítést elbírnai. Nem képes tisztelt uraim! rá mutatnak itt az előttem szólók, hogy mennyire nem képes; Pusztul Magyarország, pusztul az állam, pusztul a társadalom, pusztul az egyes. (Igaz ugy van.) Az állam, mint ahogy hallották több ezer millió adósságot vesz fel az utolsó 30 év alatt és birtokait kénytelen volt eladni az utolsó 35 év alatt. 265%-al emelte az állam bevételeit, ennyi-

vel terhelte adókkal a magyar honpolgárok vállait, elpusztult a magyar ipar, pusztul a kereskedelem, pusztul a magyar közép osztály pusztul a gazdasztály és ma tisztelt barátaim a magyar gazdasztály évenkénti adósságainak csak kamatába fizet annyit, menyi 35 év előtt összes tőke adóssága volt.

Hát tisztelt uraim azt kérdem, hogy vajjon helyes e az a politika, vajjon magyar nemzeti közgazdasági politika e az, amelynek nyomán ilyen biztos, szédítő sebességgel pusztul az egész nemzet. Nagyon sokan azt mondják, hogy hogyan lehet ezt állítani. hiszen nézzünk körül milyen hatalmas Magyarország közgazdasága, milyen óriási palotákat, vasutakat épített! Hát igaz lelkiismerettel Magyarország közgazdaságának fejlődését nem lehet bántani ez a haladás csak szemfényvesztés, ámitás, én is látom, hogy a magyar nemzet közgazdasága felveszi lépten nyomon a cifra zsinóros ruhát, telerakja ékszerekkel, de látom, hogy ez az ékszer hamis, hogy e ruha alatt a test beteg, hogy a szívnek nincs működése, az agynak nincs akarata, a karnak nincs ereje, mert a testben a vér vizenyőssé aált, a testből az erőt az osztrák érdek kiszípolyozta. (Zajos taps és éljenzés, ugy van!)

Uraim! a magyar nemzet testén ott van a sok ékszer, ott van a 20 milliónyi értékű parlamenti palota, ott vannak palota soraink, de ennek minden téglája ezer és ezer kilométernyi vasutunk minden dőreje szegénységről, adósságról beszél. (Ugy van, ugy van.) Tisztelt uraim, hallom én azt emlegetni, hogy a magyar mezőgazdaságnak érdekében áll a közös vámterület. A mai közgazdasági politikai a magyar mezőgazdasági érdekeket nem védi meg, hanem a legnagyobb mértékben kiszolgáltatja. Nagyon szűk látkör kell ahhoz, hogy akad mezőgazda, a ki a közös vámterületét lelkeseedik, szűk látkörre vall ez, mert 35 év óta van közös vámterület és ez a 35 év megmutatta, hogy micsoda árt és értékesítést tudott neki adni. Európában nincsen olyan állam, melyben olyan olcsó volna a gabona ár, mint Magyarországon, a hol egy m. m. gabonának az ára 6 frt. 50 kr. Hat olyan rózsás ár ez? hogy érdemes ezert lelkesülni? érdemes azt a politikát, mely azt Magyarországon állandóvá tette, helyesnek és jónak mondani. Európának a Lajtán túl minden állama több iparcikket termel, mint a mennyire többsége van és kevesebb nyersterményt termel, mint a mennyi neki szükséges, tehát egyetlen állam sincsen Európában, a mely szívesen ki ne cserélné a mi nyers termékeinket az ő ipari feleségével. Ha tehát mi önállóan rendelkezhetnénk és vámsorompókat állíthatnánk, abban a pillanatban megjelennek Magyarországon az egész világ ipari kínálata és gabona keveslete és a helyzet az lenne, hogy olcsóbban jobb iparcikket tudnánk kapni és drágábban tudnánk eladni nyerstermékeinket. Ezzel szemben a helyzet ma ez: drága rosz iparcikk és a 6 frt. 50 kros buza ár. Egyetlen egy értelme lehetne csak a vámközösségnek két állam között, t. i. hogy két független állam szövetkezik azért, hogy kölcsönösen támogassa egymást gazdasági erejének fejlődésében. De hogy mi folytgnosan tápláljuk az osztrák ipart és Ausztria folytonosan ránehezedik a magyar közgazdaságról ez nem kölcsönös támogatás, ez az egyik félnek kizsákmányolása. (Igaz, ugy van.) A magyar közgazdasági politika ennek a kizsákmányolásnak, ennek a nemzet elszegényítésének a politikája, Folytak Bécsben a nemzet élete felett az alkadozások. Egy római dictátor uraim: Camilus mikor, a megvert rómaiakkal alkudoztak a gallások, az mérleo serpenyőjébe dobtta a kardot és azt mondta: „Ósziak nem arannyal, hanem karddal védték meg a nemzet szabadságát, ezzel szétűzte az alkudozókat, megverte a gallusokat és megmentette Rómát.

Uraim! hogy ha Magyarország kormány a miniszterelnök a magyar közgazdaság érdekeinek a magyar nemzet élő lelkiismerete volna, akkor máma az alkudozás mérlegébe odadobná a magyar nemzet élő lelkiismeretét és azt mondaná, hogy nem engedményekkel, nem arannyal, ha nem nemzeti önállósághoz a közgazdasági függetlenségéhez való szívós ragaszkodással mentették meg őseink ezt a nemzetet mindig, akkor az alkudozókat szétverné, az osztrákokat megverné és megmentené ennek a nemzetnek életét. (hosszan zajos helyeslés és éljenzés). Ha a magyar nemzet élni akar, a nemzetnek, a nemzet törvényhozásának csak egy kötelessége van, megakadályozni mindenáron azt, hogy Magyarország közgazdasági érdeke továbbra is az osztrák bomlás posványába juthasson és hogy az osztrák kizsákmányolásnak és kirablásnak legyen továbbra is alávetve. Hogy ez megtörténhessék, csak egyetlen egy ut van és ez az önálló vámterület (zajos helyeslés és éljenzés (és ha ennek a nemzetnek van még elég lelkiismeret és elég akarata, megteremti azt, azért hát zörgesettek és megnyitattak nektek (zajos helyeslés és éljenzés.)

Krasznay Ferencz orsz. képviselő szólt ezután.

Bejárta a világot, mindenütt bámulatos haladást látott. S felsőhajva gondolt nagyot: Hát az én magyarom nem tudja megtenni mindezt. A vezetőket vádolja, mert beléoltották a népbe azt a tudatot, hogy a gyöngyösből a többi nációknál. Mikor mi valamit elakarunk érni, előbb hosszú szenvedésekben lesz részünk. Nekünk 40 évig kell kálváriát járnunk, hogy megte-remthessük azt, a mi oly nagyszerű és becsületes kívánság: az önálló vámterületet. Mi küzdünk ez eszméért s az önök segítségével diadalt juttatjuk azt. (Viharos, szünni nem akaró éljenzés és taps.)

Papp Elek, a nádudvariak népszerű követé igy kezdte beszédét: Kedves véreim, már közeledik az esthajnal. Én nem ijedek meg tőle s fogok néhány szót mondani. Bátorit az, hogy az ittlévő nép ezrei epedve várják az esthajnal folytatása után az igayi reggeli hajnalhasadását, a haza sorsának jobbra, jóra fordulását.

Mint legöregebb hajdumegyey követ, üdvözlö az egybegyült közönséget s a megjelent képviselőket. A magyar gazdaközön-ség nevében tiltakozik a pozsonyi határozat ellen. Tolmácsolja a Hajdukerület és megbizás alapján Kerezag város csatlakozását az eszméhez. Beszédét azon óhajással végzi, vajba ez eszme Cebreczenből kiindulva vivjon harcrot a magyar nemzet önállóságáért. (Hosszantartó éljenzés.)

Bakonyi Samu képviselő lépett ezután a pódiumra és felolvasta az üdvözlő táviratokat, melyek közül lapunk helyszüke miatt az érdekesebbeket itt adjuk:

Gyöngyös
Mi Kossuth Lajost ünnepeljük, ti pedig elveiért dolgoztok. Isten adjon ünnepünkre áldást, munkátokra sikert.

Barabás Béla
Visontai Soma.

Uj műterem!

nyitottam. Bátorodom megjegyezni, hogy nálam tényleg csakis művészi kivitelű képek fognak előállítani

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy **Placz-utca 34 sz. a., a m. kir. főposta mellett**

Tisztelettel

nagyobb szabású fényképészeti műtermet

Harth Gusztáv fényképész.

Bakonyi képviselő Debreczen.

A Kossuth ünnepet ünneplő pécsváradai kerületből hazafias üdvözlét küldi nagy munkáthoz.

Egry Béla, Ráth Endre.

Budapest.

Külföldi utamból haza jövet ma halva találtam leghűbb munkásaim egyikét Roskó Imrét, ki gyaramban 27 évet dolgozott páratlan odaadással. Temetésén holnap délután összes személyzetemmel óhajtok részt venni. Ez képezi azon csodás akadályt, hogy közgazdasági kérdéseink megvitatásánál jelen nem lehetek Debreczenben. Bizva azonban hazafias törekvéseik legszebbikében, hiszem, hogy Debreczen polgársága hazafias érzetnek ragyogó tisztaságával felfogja hivatásának azon indokoltát, hogy a magyar nemzet további fejlődését csak a független közgazdasági talajra lehet rendíthetetlenül felépíteni és ha ezt elmulasztjuk megszerezni, szép hazánk földén termelt éltető erőnk nem önnön javunkra válik áldásossá, hanem azok javára, kiknek száradokon át voltunk hűberes adózói. A magyar nemzet elszegényedését és a hontalanok szaporodását, az idegen terhekkeli túlterheltebből eredt fedezetlenség szüli, a melytől a részbeni menekülés csak úgy képzelhető el, ha a nemzeti erőnk minden tevézője át lesz hatva azon munkásság fokozásától, melyet a honi ipar megteremtéséből meríthet kiapadhatatlanul önnön boldogulására szeretetünk azon melegségével, hogy az legyen a legszebb és legjobb, a mi magyar eredetű. Ezen mentő munkásság megkezdésére Debreczen polgárságának salaktalan tiszta hazafias törekvése a legalkalmasabb, és én bizom abban, hogy szavaik nem fognak viszhang nélkül elveszni, hanem átveszi azt Debreczen polgárságának magyar érzelmű sziveinek mindegyike és tovább ragyogtatja a mindnyájunk által szeretett hazai közgazdaságunk függetlenné tételére. — Én ezen bizalmomból fakadó üdvözléssel kérem elmaradásom tudomásul vételét. **Thék Endre.**

Üdvözlő táviratokat küldtek még Barta Ödön, Bizonny Ákos, Bernáth Lajos, dr. Babó Miklós, Gáll Sándor, Hentaller Lajos, Jékey Zsigmond, Illyés Bálint, Olay Lajos, Pozsgay Miklós, Rátkay László, Szalay László, Veres József, Vertán Endre orsz. képviselők és még vagy ötven üdvözlő távirat érkezett az ország minden részéből.

Az üdvözlő táviratok feloivasása után **Bakonyi Samu** előterjesztette a határozati javaslatot, melyet egyhangú, nagy lelkességgel fogadott el a népgyűlés.

Az elfogadott határozati javaslat így szól:

Határozati javaslat.

Az Ausztriával fenálló gazdasági közösségünk ideje alatt más önálló nemzetek az anyagi jólét, a közszabadság és közművelődés terén a mi haladásunkhoz képest óriási fejlődést értek el, míg hazánkban a földbirtok eladósodása, a kiss ipar teljes romlása, a gyáripari fejlődésvisszaesése, a kereskedelmi forgalom csökkenése, a vállalkozási kedv hiánya s mindezek következtében a munkás nép nyomora megdöbbentő bizonyosságot tesz ezen gazdasági közösség pusztító hatásáról.

Minthogy az ország végromlása nélkül a nemzet anyagi boldogulását politikai okokból megakasztani s gazdasági érde-

keink intézésére a politikai érdekeknek befolyást engedni nem szabad, az Ausztriával fenálló közösség pedig a nemzetnek az önállósághoz biztosított jogaival s fennmaradásának anyagi felteteleivel is ellenkezik, sőt az egész világon nincs rá példa, hogy egy erősen kifejtett iparos állam valamely tulnyomólag mezőgazdasággal foglalkozó s ezen a téren is hanyatlásnak indult állammal gazdasági egységbe foglaltassék;

minthogy Magyarországnak és Ausztriának érdekei annyira ellentétesek, hogy azokat a világgazdaság mai védvamos rendszere mellett egységet alkotó szövetség keretében összeegyeztetni teljes lehetlenség;

elérkezett a végső időpont, hogy Magyarország gazdasági önállósághoz való kétségtelen jogát az önálló vámterület létesítésével, önálló vámtarifa megalkotásával és a külállamokkal önállóan kötendő vámszerződések útján megvalósítsa.

Ugyanazért a Debreczenben 1902. évi szept. hó 28-án tartott népgyűlés elhatározta:

4. hogy a képviselőházhoz kérvénytintéz a kormányoknak oly irányban való utasítása végett, hogy mielőbb önálló vámtarifára vonatkozó javaslatot terjeszzen elő, mely alkalmas arra, hogy Magyarország mezőgazdasági és ipari termelését bármely külföldi verseny ellen megvédje, az összes lakosság életfentartását megkönnyítse és lehetővé tegye, hogy Magyarország oly kereskedelmi szerződéseket köthessen, a melyek a belfogyasztást meghaladó termékek értékesítését előmozdítják — az önálló terület felállítására szükséges előkészítő intézkedések pedig haladéktalanul folyamatba tésenek;

2. ezen feliratát a népgyűlés nemcsak azoknak a képviselőknek, a kik a választás alkalmával az önálló vámterület elvét programjukba felvették, — hanem a képviselőház összes tagjainak megküldi s őket annak támogatására felkéri.

3. a népgyűlés — melyen a mezőgazdasági és ipari termelők valamint a kereskedők egyaránt és pártkülönbség nélkül képviselve vannak — elkerülhetetlenül szükségesnek tartja azon erős meggyőződésének kifejezését, hogy az ország gazdasági függetlenségét úgy az iparosok, és kereskedők mint a gazdáközönség érdekei egy formán megkövetelik mert minél magasabb az ipari fejlődés, annál élelkebb a kereskedelmi forgalom, s főként annál nagyobb a mezőgazdasági termékek belfogyasztása és saját érdekeinknek megfelelően kötendő külkereskedelmi szerződésekkel pedig az előnyös kivitel annál inkább biztosítható. Éppen azért pártállásra és foglalkozásra való tekintet nélkül kifejezést ad a népgyűlés azon kívánságának is, hogy a gazdasági önállóságnak s a mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari fejlődésnek az eszméi az egész magyar nemzet öntudatos társadalmi tevékenység és sorakozása útján is érvényesüljenek, felszólítja tehát Magyarországot minden polgárát, hogy mindennemű szükségletét lehetőleg csakis hazai termékekkel fedezze; végül

4. kimondja a népgyűlés, hogy a Budapestet tartandó országos gyűlésre küldöttet rendel s azok kijelölésére a megjelölt kerületeket felhívja.

A népgyűlést ezután Kovács József köszönőszavak kíséretében bezárta.

A gyűlés befejezése után az ezrekre menő közönség elénekelt a „Szózatot és ennek fenséges hangjai mellett kísérték el a képviselőket szállásukra az „Angol Királynő“-be.

A lakoma.

Este 8 órakor népes lakoma volt az „Angol királynő“ termében. A fényes lakomáról lapunk holnapi számában bővebben emlékezünk meg.

NAPI HIREK.

Kossuth Ferencz a Kossuth kép és ereklye kiállításán!

A népgyűlésen megjelent összes képviselő társaságában meglátogatta a kiállítást, a hol Komlóssy Arthur v. főjegyző fogadta. Ferenczi Gyula főiskolai nagy könyvtár főkönyvtárnoka ösmertette, a főisk. könyvtár birtokában levő igen nevezetes okmányokat és ereklyéket. Davidházy Kálmán a kiállítás rendezője bemutatta a kiállítás apróbb érdekes tárgyait. Kossuth pipáját, a rabmunkákat, Kossuth egyik papirból kivágott arczképét (mely világosság elé tartva sikerült arczképét vetíti az elebe állított papírra nagy hazánkfiának.) Érdeklődve néztek a debreczeni nemzetőrök zászlóját, melyet az aranyhimzésű korona a függetlenség kimondásakor kifejtetett s csak a magyar czimer maradt. Sorba néztek minden tárgyat s Kossuth Ferencz meghatva állott meg egyik másik jobb kép vagy nevezetesebb ereklye mellett. Gróf Zichy Jenő is érdeklődéssel nezte meg a gyűjteményt s nem késett nagyrabecslésének kifejezést adni, hogy a debreczeni iparosok a hazafias eszmék követésére méltó példáját adták ezuttal is annak, hogy az elmult nagy idők emlékei iránt kegyelettel viseltetvén alkalmat adtak saját disztermükben e kedves, szép kiállítás letesítésére. A társaság megnézte az iparos Otthon többi helyiségeit is.

Hajdúvármegye

köztörvényhatósági bizottsága délelőtt tartotta meg rendes őszi közgyűlését. A gyűlés lefolyását ösmertető tudósítást, helyszűke miatt, lapunk holnapi számában közöljük.

A debreczeni tűzoltó testület

fennállásának 25 éves jubileumi ünnepe vasárnap zajlott le. Nagyon fényes, szép és stkerült volt ez az ünnep minden részletében, azonban a részletekre kiterjedő tudósítást csak holnapi számban adhatunk róla, mivel a vasárnapi nagy népgyűlésről adott tudósításaink a lap hasábjait betöltik.

Hoff Albert

arany és ezüst ékszerész, ez uton értesíti a n. é. közönséget, hogy a városház alatti ékszer raktárát és műhelyét ideiglenesen Piac utca 29. sz. és Hal-köz 4 sz. emeletre helyezte át, a hol is minden e szakban vágó arany és ezüst áruk a legjutányosabb árban beszerezhetők valamint megrendelések, javítások, vésnöki munkák elfogadtatnak. A nagy é. közönség jóindulatában és pártfogásában ajánlva magát.

Orosházi házi kenyér sütőde október 5-én megnyílik.

Sütőde : Piac-ucza 79.

Főelárusítás : Simonffy-utca 2. Városi bérház, a husárucsarnokkal szemben.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: **ifjabb Móricz Pál.**

Nohát az első házakba szorított poroszok nem is esdekeltek kegyelmet, Mindnyaja régi katona volt. Tudták, mit jelent az a kiáltás: „Ne kegyelmezzetek!” Tehát halálig védtek magokat.

Még ma is jól emlékezem reá. Egy széles utcán történt a harmadik vagy negyedik háznál, mindjárt a templom mellett melyet odább egy hid metszett át... A téglá, a cserép, a zsindey csakugy röpült az utcán. A mi gránátaink által öszelött házakból füst gomolygott, mert lángba borultak a házak. Csakugy recsegett-rofogott az égőtűz és fűtült körülünk a golyó... Emlékezem, hogy ezen házak egyikénél Czebede iszonyatosan dult arczczal kapaszkodott a karomba, dühödten kiáltván:

— Gyere!

Hát beleptünk a házba. A nagy földszinti szoba egész bomályos volt; mert az ablakai földeszákokkal voltak bedugva. És csakugy nyüzsgött a szobában a sok katona. A hátsórészen egy meredélyes falepcsőről patakzott a vér. A puskatüz villanásánál percéről perczre szemünkbe tünt a mieink közül öt-hatnak a véres teste, kiket a karfa tartott fent a lépcsőn, míg más bajtársaink szuronysegezve törtettek a véres test fölött, hogy behatoljanak a padlásra. Valami iszonyu látvány volt ez. Ezek az őrjöngő dühös arczu katonák, kik egy mást gazolva igyekeztek fel a halálba. Ezt látván, engemet is elragadott valamiféle vakszenvédély, és dühödten rikoltoztam:

— Előre... Nincs kegyelem!

Ha a szerencse véletlenül közelebb sodor a lépcsőhöz, bizonyára magam is felkapaszkodtam volna, hogy aztán engemet is lemészároljanak. De szerencsére a többi bajtárstól nem féreközhettem oda. Egy összevissza lövöldözött, véres öregvitéz valóságosan a szuronyok hegyen kapaszkodott fel és midőn a padlásajtóhoz felküzdötte magát, itt kiesett kezéből a fegyver, aztán göresösen kapaszkodott a karfába és noha közvetlen közelből löttek két golyót belé, mégsem bukathatták le onnét, az a három — négy legény, ki közvetlen utána tolokodott fel, bedobta az öreget a padlászobába és azután maguk is utána ugrottak.

Most rettenetes, leirhatatlan láрма, döbögés keletkezett odafönt. A szűkhelyiségben egyreropogott a puská. A nagy döbörgést, tulakodást, ordítóást hallva, azt lehetett hinni, menten összeomlik a ház vagy szetrobban. És még mindig többen többen toltak felfelé. — Midőn végre Czebede mögött én is feljuttam, már tele volt holtakkal sebesültekkal a szoba. A vér tele fecskendezte a falakat. Már csupán egy porosz állott a lábán, a mieink közül öt vagy hat kaczagva, vad dühvel szoritotta a sarokba. Majdnem mindnyájan vértettek a golyótól vagy szuronyszurástól, de a bosszu gyönyörűsége edesebb volt a testi fájdalomnál. — Ha rá gondolok, még ma is az égfelé merszedik a hajam szála.

Midőn Czebede meggyőződött, hogy már minden poroszt agyonverték, lefelé indult, többször is rámkialtván:

— Gyere! Itt már ugy sincs szükség reánk!

Ismét kimentük az utcára. Odakint a harcsozlopunk a templommal tartott. Ezer nyi puská ropogott a hídfelé. A nagy országuatról, a jobbról támadó második harcsozlop is egyesült velünk, de eközben a Ligny mögötti halmokon is megmozdultak a poroszok és nagy csapatokban ereszkedtek alá, hogy minket a falból kiverjenek. Valódi nagy tömegek ekkor csaptak először össze. Két vezérkari tiszt vágatva rugtatott azon az uton, a melyre most jutottunk.

(Folyt köv.)

A zürichi selymeknek

világhire van. Legdivatosabb minták fehér, fekete szines és általában mindenféleben. Felülmulhatlan választék a legolcsóbb Engró árákon méterenként vagy vógszámra — magánfeleknek portó és vámmentesen. Elismerő levelek 1000 számra. Minták ingyen. Levélportó 25 fl. (1.)

Selyemszövet gyár. Unio.

Adolf Grieder & Co., Zürich P. 9.

kir. udv. szállító. (Svájcz.)

12744 szám.

1902.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által a Pavillon gyalogsági laktanya telepén emelendő egyéves

önkéntés iskola építési

munkáinak biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Az egyes munkák költségei következőleg vannak előirányozva.

1. Föld-, kőműves-, elhelyező- és burkuló munkák	K. 24174.06
2. Ács munkák	” 7595.31
3. Tetőfedő munkák	” 1749.07
4. Bádogos munkák	” 1069.04
5. Asztalos-, lakatos-, mázoló és üveges munkák	” 3981.10
Összesen :	K. 38568.58

azaz : harmincznyolcezer ötszáz hatvannyolcz korona 58 fillér.

A munkák külön-külön és együttesen is kiadatnak.

A versenytárgyalásban részt vehet minden szabályszerű képesítéssel bíró iparos, vagy vállalkozó.

Minden ajánlattevő köteles a pályázat tárgyát képező munkaelőirányzati összegének megfelelő 5% bánatpénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a városi házipénztárnál f. é. október hó 10-én d. u. 5 óráig letenni és a letéti jegyet ajánlatához csatolni.

Az ajánlatban hozandó engedmény vagy egységárak számmal és betűvel olvashatóan kiirandók.

Ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a terveket, költségvetést, vállalati feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri és azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

A kellően fejszerelt írásbeli zárt ajánlatok **f. évi október hó 10-én d. u. 5 óráig** a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be.

A beérkezett ajánlatok **f. évi október 11-én. d. e. 10 órakor** a város ház nagytermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadott, kellően fel nem szerelt, távirati, vagy utó ajánlatok, avagy kétséget támasztó kifejezéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok között szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkák biztosítására más uton intézkedhessék.

Minden ajánlattevő — ajánlatának a felbontástól számítandó 30 napig kötelezettségben marad.

A tervek, költségelőirányzat, vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Debreczen, 1902 szeptember hó 23-án.

A városi tanács.

Haladás és takarékoság

megteremtéséhez új emberek, új szokások, új üzlet, új áruk és sokat megtakarítható ocsó árak szükségesek. **Asztalos József** áruháza eszerint van berendezve.

Nagy halmaz őszi szövetek **27 krtól 5 frt 50 krig**, mintázott divat bársony **47 kr**, selyem paplan **6 frt**, nagy klott paplan **3 frt 75 kr**. Küri flanel **15 kr**. Valódi halcsont fűző **1 frt 25 kr**, ugyanez náddal **50 kr**. Posztó minden színben **35 kr**. 1 készlet, 2 ágy s 1 terítő. **4 frt 75 kr**. Minden **30 koronát tevő vásárlás után (még ha részletekben is) egy diszkótésű könyv díjmentesen.**

Debreczen, Kossuth utca 4.

APRÓ HIRDETESEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szó 4 fillér.

Rendkívüli olcsó áron

kaphatók a legújabb nőruha kelmék, selymek, bársonyok és mosó velezek. **Boros Testvérek** nődivat áruházában Debreczen, Kossuth-u. 6.

Fiatal fűszeres segéd

és egy tanuló teljes ellátás mellett azonnali belépésre felvétetik Klein fűszer üzletében Miklós u. 22.

Kevéssé használt

teljesen kijavított **vetőgépek** Klein Jakab gépraktárában a nagy tőzsde udvarán feltűnő olcsó árban kaphatók, ugyanott kovács szerszámok és egy vaseszterga pad olcsó eladó.

Eladó vagy kiadó.

A vasut és csolnakázó tő mellett gyárhelyiségek, ipartelepnek alkalmas új épület, ugyanott lakások is kaphatók. Értekezhetni Kétszalmos-u. 11.

Ermelléki asztali bor

— H. K. Szentimrei, 1901 évi termés — hectoliterenként is — eladó Arany J. u. 8

Folyó év november

havában Debreczenhez közel eső Nagyfűlői erdőben haszonfának, lugasfának és szőlőkarának való tölgyfák vágatnak s eladásra a helyszínén becsátatnak. Értekezhetni a kiadóhivatalban, hol az előjegyzések is elfogadhatnak.

Egy majdnem új

Schunda-féle pedálos czimbalom jutányos áron eladó. Czím a kiadóhivatalban megtehető.

Az Otthon sörcsarnok**étterem helyisége**

a Sas-utczán

táncztanítási, lakodalmi vagy egyéb mulatsági czélokra

f. évi október 1-től

kiadó. 3-2.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

12677—1902.

Árverési hirdetés.

A homokkerti gyermekmenháznál levő Kornhoffer-féle városi szőlőnek függő termése azonnali készpénzfizetés mellett 1902. é. okt. hó 4-én d. u. 3 órakor a helyszínén tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni fog. Kikiáltási ár 150 kor., melyen alól a termés el nem adatik. Árverelni kívánók 15 kor. bánatpénzt az árverelő küldöttség kezeihez előzetesen letenni tartoznak. Vevő a függő termést a vételár megfizetése mellett nyomban az árveréskor birtokba veszi és épen azért utóajánlatok már eleve is kizártnakfigyelembe nem vétetnek.

Debreczen, 1902. é. szept. 25.

A városi tanács.

Prágai sonka

csemege szőlő

friss Sardiniák, orosz halak, halkülönlegességek

állandóan kaphatók

Geréby Fülöp Utódai czégnél

Debreczenben. 6-4

Minden külföldinél jobbak és olcsóbbak!
a „Debreczeni Vasöntöde és Géplakatosság“

aranyéremmel kitüntetett
ék szerkezetű, erőátételes

Borsajtói és Szőlőzúzó!

Eladás egyedül gyártelepen: (12-12.)

Péterfia végén, a hadházi utczában.

Legszebb

női ruha- és costum-szövetek, aplikáció és zsinórdiszek

gyönyörű

Ruha, bluz- és disz-selymek, Francz a flanelek és delinek, Pongyola kelmék, Mosó bársonyok, Jó mosó barchetek

legnagyobb választékban kaphatók

Bosznay J. és Társa

divatruházában, Kossuth-utca 5.

Minden ruhát és birtat vásárló vevő

hazoként új kiadásban megfelelő divatruhákat kap.

Elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított árak mellett

továbbá :

Főzőedények, takaré-konyhák, épület-vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagy választékban a legjutányosabb árban

kaphatók :

KOVÁCS GYULA vasüzletében

a »Bika« szálloda mellett.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszerész és illatszerraktára
DEBRECZENBEN (Tisza palota.)